C/2024/1592

5.3.2024

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om revision af direktivet om ofres rettigheder

(COM(2023) 424 final — 2023/0250 (COD))

(C/2024/1592)

Ordfører: **Dovilė JUODKAITĖ**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 18.8.2023
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	21.11.2023
Vedtaget på plenarforsamlingen	14.12.2023
Plenarforsamling nr.	583
Resultat af afstemningen	
(for/imod/hverken for eller imod)	206/1/3

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) hilser den foreslåede revision af direktivet om ofres rettigheder velkommen. Dette forslag kan bidrage til at forbedre ofres rettigheder og gøre retsinstitutionerne mere effektive og omkostningseffektive på langt sigt.

1.2. EØSU understreger, at ændringerne er vigtige med henblik på at forbedre den individuelle vurdering af ofrene og deres behov for støtte gennem hele retsprocessen. Selv om der ikke bør være noget hierarki mellem ofre og mellem typer af forbrydelser, kan nogle ofre have behov for yderligere støtte- og beskyttelsesforanstaltninger. EØSU anbefaler, at Kommissionen sammen med medlemsstaterne udarbejder detaljerede retningslinjer for de forskellige myndigheder, der skal foretage vurderingen.

1.3. EØSU anbefaler, at der indføres strengere krav om uddannelse af fagfolk i ofres rettigheder, og opfordrer Kommissionen til at udarbejde vejledning og kvalitetsstandarder for støtten. Udveksling af bedste praksis for ydelse af kvalitetsstøtte, herunder når det gælder uddannelse af psykologer og fagfolk, bør fremmes blandt medlemsstaterne.

1.4. EØSU anbefaler også, at der etableres en overordnet kommunikationsramme i hver enkelt medlemsstat med henblik på at forbedre adgangen til information.

1.5. EØSU beklager, at mentale sundhedsproblemer er medtaget på listen over forbrydelser og farlig adfærd, når det drejer sig om at vurdere risikoen ved gerningsmanden i forbindelse med den individuelle vurdering. Denne henvisning bør udgå af teksten.

1.6. EØSU glæder sig over retten til at få prøvet de afgørelser, der træffes under retssager, herunder afgørelser om tolkning under retsmøder, og opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at ofrene informeres behørigt om denne ret, og til at træffe foranstaltninger til at sikre, at sådanne domstolsprøvelser foretages hurtigst muligt.

1.7. EØSU bifalder hensigten om at forbedre ofrenes adgang til erstatning. EØSU anbefaler, at medlemsstaterne udveksler god praksis med hensyn til at udvikle robuste erstatningsordninger under hensyntagen til de økonomiske virkninger af sådanne ordninger.

1.8. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at afsætte tilstrækkelige midler til gennemførelse og anvendelse af direktivet og Kommissionen til at sikre, at EU-finansieringen styrkes og anvendes til at gennemføre det.

1.9. For at overvåge gennemførelsen bør Kommissionen bistå medlemsstaterne med at indsamle data, bl.a. ved at udarbejde fælles standarder, opdeling og rapporteringsformater.

2. **Baggrund for udtalelsen**

2.1. Direktivet om ofres rettigheder ([1]) blev vedtaget i 2012 for at fastsætte minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse i hele Den Europæiske Union ([2]). Retsgrundlaget for fastsættelse af minimumsstandarder for både enkeltpersoners rettigheder i straffesager og for ofre for kriminalitet er fastsat i artikel 82, stk. 2, litra c), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

2.2. I 2020 foretog Kommissionen en vurdering af gennemførelsen af direktivet om ofres rettigheder og vedtog evalueringsrapporten den 11. maj 2020 ([3]). Rapporten afslørede, at mange medlemsstater ikke havde gennemført direktivet fuldt ud inden gennemførelsesfristen den 16. november 2015. Kommissionen indledte i alt 26 traktatbrudssager på grund af ufuldstændig gennemførelse ([4]), hvoraf de fleste nu er afsluttet. Problemerne varierede fra manglende efterlevelse af definitionen, vanskeligheder med at omsætte og gennemføre adgangen til oplysninger, problemer vedrørende proceduremæssige rettigheder ([5]) og forebyggelse af sekundær viktimisering under den strafferetlige efterforskning, samt problemer i relation til den individuelle vurdering af ofrene og særlig beskyttelse af ofre med særlige behov og endelig problemer i forhold til dataindsamling.

2.3. For at forbedre gennemførelsen af direktivet og yde bedre beskyttelse til ofre for alle former for forbrydelser i EU vedtog Kommissionen den 24. juni 2020 sin første EU-strategi for ofres rettigheder (2020-2025). I strategien forpligtede Kommissionen sig til at vurdere EU-forskrifterne og deres eventuelle mangler »og om nødvendigt senest i 2022 fremsætte forslag til lovgivning om yderligere styrkelse af ofres rettigheder«.

2.4. Revisionen af direktivet omfattede en grundig høringsproces, herunder en offentlig høring og en målrettet høring af interessenter fra platformen for ofres rettigheder. EØSU glæder sig over denne proces og bemærker, at organisationer for ofres rettigheder og civilsamfundsorganisationer har efterlyst offentliggørelsen af forslaget ([6]).

3. **Generelle bemærkninger**

3.1. EØSU bifalder forslaget til revision af direktivet, som omfatter ændringer, der skal styrke rettighederne for ofre for kriminalitet på forskellige områder og forskellige bestemmelser i lovgivningen, hvilket vil bidrage til mere modstandsdygtige samfund og bedre fungerende retlige institutioner.

3.2. Revisionen af direktivet er i overensstemmelse med anden EU-lovgivning og andre EU-politikker, herunder strategien til styrkelse af anvendelsen af EU's chartret om grundlæggende rettigheder ([7]). Ligeledes er den i tråd med bestræbelserne på at gøre EU's rettigheder og værdier mere håndgribelige på områder som ofres rettigheder og adgang til domstolsprøvelse, som EØSU bemærkede i udtalelse om strategi til styrkelse af anvendelsen af chartret om grundlæggende rettigheder i EU ([8]).

3.3. EØSU roser Kommissionen for i sit forslag at tage hensyn til digitaliseringen og udviklingen af nye teknologier. Anvendelsen af elektroniske kommunikationsmidler i henhold til artikel 26, litra b), kan bidrage til at sikre ofrene større retfærdighed og er i overensstemmelse med Kommissionens digitaliseringspolitik, herunder digitaliseringen af retsvæsenet.

3.4. På trods af disse positive aspekter påpeger EØSU, at brugen af digitale værktøjer og teknologier altid bør være frivillig for ofrene. Nogle ofre, herunder personer med ingen eller begrænsede digitale færdigheder, er måske ikke i stand til at anvende disse kommunikationsværktøjer og — teknologier. Der bør altid være ikkedigitale muligheder til rådighed for ofre for kriminalitet.

3.5. Selv om direktivet er horisontalt og finder anvendelse på alle ofre for kriminalitet, er det vigtigt at huske på, at marginaliserede grupper har en højere risiko for at blive ofre — herunder for voldsforbrydelser og hadforbrydelser — og at de er mindre tilbøjelige til at anmelde forbrydelser, få adgang til domstolsprøvelse og modtage den rette støtte. EØSU understreger betydningen af at sikre omfattende rettigheder, støtte og tjenester til ofre, der imødekommer ofrenes mangfoldighed og mangfoldigheden af forbrydelser, herunder gennem målrettede foranstaltninger.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 57).
([2]) Direktivet gælder for alle EU-medlemsstater med undtagelse af Danmark, der har fravalgt at deltage i det.
([3]) COM(2020) 188 final (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=COM:2020:188:FIN).
([4]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_23_3724.
([5]) Navnlig mangler ved gennemførelsen af artikel 17, stk. 3, om sikring af at klagen straks fremsendes til den stat, hvor den strafbare handling blev begået.
([6]) https://victim-support.eu/news/joint-statement-for-european-day-for-victims-of-crime/.
([7]) EUT C 326 af 26.10.2012, s. 391.
([8]) EUT C 341 af 24.8.2021, s. 50.

3.6. EØSU støtter Kommissionens beslutning om at lægge større vægt på sårbare ofre, bl.a. ved at styrke den individuelle vurdering af særlige behov, yde gratis psykologhjælp og tilføje særlige foranstaltninger og krav, når det gælder børneofre og ofre med handicap. EØSU glæder sig også over beslutningen om at gøre det lettere for irregulære migranter at anmelde kriminalitet ved at forbyde overførsel af personoplysninger om ofrets opholdsstatus til migrationsmyndighederne, hvis disse oplysninger er blevet indsamlet som følge af en anmeldelse af en forbrydelse.

3.7. EØSU bemærker, at selv om forslaget kræver, at myndighederne sikrer, at de individuelle vurderinger tager hensyn til ofrenes personlige karakteristika, herunder køn og kønsidentitet, indeholder det ikke et samlet kønsperspektiv og tilvejebringer heller ikke en kønsbaseret tilgang til støtten, undtagen når det gælder ofre for kønsbaseret vold. Kvinder er i al deres mangfoldighed ofre for kriminalitet ud over kønsbaseret vold og vold i hjemmet, og derfor bør tjenester og uddannelse af fagfolk omfatte en kønsdimension for at tage hensyn til deres rettigheder og behov.

3.8. EØSU bifalder i høj grad artikel 26d om retsmidler, som vil forpligte medlemsstaterne til at sikre, at ofre har adgang til effektive retsmidler i henhold til national ret i tilfælde af krænkelse af deres rettigheder i henhold til direktivet. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at træffe foranstaltninger til at informere ofrene om deres ret til retsmidler og til at sikre, at afgørelser og tilkendelse af retsmidler sker hurtigt.

4. **Særlige bemærkninger til de fem hovedkategorier af ofres rettigheder**

4.1. EØSU glæder sig over, at revisionen af direktivet forfølger specifikke mål om at forbedre de fem kategorier af rettigheder for ofre for kriminalitet, nemlig retten til information, retten til støtte og beskyttelse baseret på ofrenes individuelle behov, proceduremæssige rettigheder og retten til at modtage en afgørelse om erstatning. Disse rettigheder er afgørende med hensyn til at sikre, at ofres rettigheder beskyttes fra det tidspunkt, hvor en forbrydelse finder sted, og indtil en retssag afsluttes.

4.2. Retten til information styrkes i kraft af flere bestemmelser. I artiklen om »protokoller gennem national koordinering og samarbejde« præciseres det, at specifikke protokoller bør have til formål at sikre retten til information for ofre, herunder ofre der er frihedsberøvet. Informationen skal tilpasses ofrenes individuelle skiftende behov, idet »denne information er enkel og letforståelig, gives rettidigt, gentages over tid og er tilgængelig i flere formater, herunder mundtligt, skriftligt og digitalt«. Forslaget indeholder også bestemmelser om nye forpligtelser vedrørende brugen af elektroniske kommunikationsmidler og oprettelse af hjælpelinjer og websteder for at forbedre adgangen til information. Desuden indeholder det en forpligtelse til at sikre, at ofre kan anmelde forbrydelser ved hjælp af »let tilgængelig og brugervenlig informations- og kommunikationsteknologi«, men det mangler den garanti for »sikre og fortrolige indberetningsprocedurer«, der er fastsat i artikel 5a, stk. 4. Artikel 10a omhandler retten til bistand ved domstolene med henblik på at informere ofrene.

4.3. EØSU påpeger, at retten til information er en afgørende forudsætning for, at ofrene kan udøve deres efterfølgende rettigheder. EØSU anbefaler, at der etableres en overordnet kommunikationsramme i hver enkelt medlemsstat. Medlemsstaterne bør træffe foranstaltninger til at øge bevidstheden om ofres ret til information, navnlig for at informere ofre, der kan have de største vanskeligheder med at identificere en forbrydelse, indhente oplysninger og udøve deres rettigheder, såsom vandrende arbejdstagere ([9]) eller andre marginaliserede grupper som f.eks. personer med handicap, der bor på institutioner, børn og personer, der møder mange forhindringer og former for diskrimination, og som har en højere risiko for at blive udsat for udnyttelse, vold og misbrug.

4.4. Ikke at modtage eller kun modtage begrænsede opfølgende oplysninger om deres sag er et andet problem, som ofre for forbrydelser oplever. Selv om den foreslåede tekst henviser til information i »flere formater«, er der ingen streng forpligtelse vedrørende sprog og oversættelse og heller ingen udtrykkelig og overordnet forpligtelse for medlemsstaterne til at give ofrene oplysninger om, hvordan deres sag skrider frem ([10]). EØSU anbefaler, at EU-institutionerne indfører strengere bestemmelser for at sikre, at alle ofre under hele processen i god tid kan modtage oplysninger om deres rettigheder og om deres sag på et sprog og i et format, der er tilgængeligt og forståeligt for dem.

([9]) Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA), »Underpinning victims' rights: support services, reporting and protection«, (2023): Rapporten afslørede, at vandrende arbejdstagere har ringe kontakt med personer uden for deres arbejdsplads og ingen oplysninger om den hjælp, de kan modtage, når de er ofre for grov udnyttelse.

([10]) Artikel 10, litra b), i det reviderede direktiv henviser udelukkende til oplysninger om afgørelser, der er truffet under retssager, og som berører ofrene »direkte«.

4.5. Det er positivt, at Kommissionen kræver, at medlemsstaterne sikrer rettidige og individuelle vurderinger, som iværksættes efter ofrets første kontakt med de kompetente myndigheder. Forslaget indeholder nærmere oplysninger om de elementer, der skal tages i betragtning i forbindelse med den individuelle vurdering, herunder forholdet til og egenskaberne ved gerningsmanden, og beskriver den opmærksomhed, der skal rettes mod ofre, som falder ind under mere end én kategori af sårbarhed og/eller kriminalitet. Det er imidlertid ikke tydeligt for EØSU, hvordan myndighederne skal ajourføre vurderingen »regelmæssigt« ([11]). EØSU anbefaler, at Kommissionen sammen med medlemsstaterne udarbejder detaljerede retningslinjer for de forskellige myndigheder, der skal foretage vurderingen, for at sikre større klarhed om deres forpligtelser over for ofre for vold og vold i hjemmet i henhold til det foreslåede direktiv om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (artikel 23).

4.6. EØSU glæder sig over, at forslaget forbedrer støtten og beskyttelsen med udgangspunkt i ofrenes individuelle behov gennem en bedre individuel vurdering af ofrene med henblik på at fastlægge de specifikke støtte- og beskyttelsesbehov og gennem bestemmelser, der letter adgangen til specialiseret støtte til sårbare ofre. Evalueringsrapporten havde vist, at direktivets tidligere tekst ikke var effektiv med hensyn til at sikre, at alle ofre modtog effektiv støtte ([12]). Hvis ofrenes behov ikke identificeres, ydes støtten muligvis ikke på den rette måde.

4.7. EØSU bifalder også bestemmelserne om støttetjenester, navnlig den proaktive rolle, som myndighederne skal spille for at sikre, at ofrene kontaktes af de relevante generelle og specialiserede støttetjenester, og forpligtelsen til at sikre, at støttetjenesterne for ofre forbliver operationelle i krisetider. EØSU roser desuden medtagelsen af bestemmelser, der sikrer bedre støtte, f.eks. retten til gratis psykologhjælp, så længe det vurderes at være nødvendigt, retten til målrettet støtte fra flere instanser til børneofre og rettigheder for personer med handicap.

4.8. EØSU bemærker, at forslaget omfatter en lang række beskyttelsesforanstaltninger. EØSU er imidlertid bekymret over, at mentale sundhedsproblemer er medtaget på listen over forbrydelser og farlig adfærd, når det drejer sig om at vurdere risikoen ved gerningsmanden i forbindelse med den individuelle vurdering. Stigmatisering og forskelsbehandling i forbindelse med mental sundhed er stadig fremherskende og bør fjernes, jf. EØSU's udtalelse om »Foranstaltninger til forbedring af den mentale sundhed« ([13]). EØSU opfordrer til, at henvisningen til lovovertræderens mentale sundhedstilstand fjernes fra teksten. Kun faktorer, der er forbundet med en persons farlighed, bør medtages.

4.9. EØSU beklager, at der ikke er medtaget noget forslag om uddannelse af fagfolk, der er i kontakt med ofre, herunder om vurdering, om rettigheder for ofre med særlige behov, og om hvordan man kan informere og kommunikere med ofrene. EØSU anbefaler, at der indføres strengere forpligtelser til uddannelse af fagfolk, og opfordrer Kommissionen til at udarbejde specifikke retningslinjer for gennemførelse af individuelle vurderinger af ofre for kriminalitet og kvalitetsstandarder for støtte. EØSU bemærker også, at det er vigtigt at udvikle viden om posttraumatisk stressforstyrrelse blandt psykologer, så man kan imødekomme de særlige behov i denne henseende, og opfordrer til udveksling af bedste praksis i hele Europa for så vidt angår ydelse af kvalitetsstøtte.

4.10. EØSU anerkender betydningen af, at ofrene bistås og rådgives korrekt under hele retssagen. Udvalget bemærker imidlertid, at teksten i artikel 10a giver de statslige myndigheder en bred skønsmargen med hensyn til, hvad »bistand i retslokaler« kan betyde, hvilket kan føre til forskellige grader af kvalitet i den ydede bistand. Støtte til ofre under hele retssagen skal være mere effektiv med hensyn til at sikre, at ofrene kan modtage konstant støtte indtil sagens afslutning.

4.11. EØSU glæder sig over retten til prøvelse af afgørelser, der træffes under retssager, herunder afgørelser om tolkning under retsmøder og om særlige beskyttelsesforanstaltninger. Ofrenes mulighed for at anfægte afgørelser, der vedrører dem, uafhængigt af deres retlige status i en straffesag, er afgørende for deres aktive deltagelse i retsvæsenet. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at ofrene informeres behørigt om deres ret til prøvelse, og til at træffe foranstaltninger til at sikre, at sådanne domstolsprøvelser sker hurtigst muligt.

([11]) Ændring af artikel 22, stk. 7.

([12]) Støtteorganisationer for ofre advarede om, at den individuelle behovsvurdering ikke altid foretages. Se arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene SWD(2022) 179 final (Evaluering af direktiv 2012/29/EU) (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022SC0179), s. 70. FRA bemærkede, at politiet ofte undlader at foretage vurderingen systematisk og rutinemæssigt. FRA, »Underpinning victims' rights: support services, reporting and protection« (2023), s. 40.

([13]) EUT C 349 af 29.9.2023, s. 100.

4.12. EØSU glæder sig over styrkelsen af rettighederne for ofre, der bor i en anden medlemsstat, gennem brug af video- og telefonmøder. Selv om forslaget gør det valgfrit, opfordrer EØSU medlemsstaterne til at gøre dette obligatorisk, når ofrene anmoder om det, for at de selv kan deltage i retssagen. Dette krav vil være i overensstemmelse med EU-meddelelsen om digitalisering af retsvæsenet ([14]) og den foreslåede forordning om digitalisering af det grænseoverskridende retlige samarbejde ([15]).

4.13. EØSU glæder sig over hensigten om at forbedre ofrenes adgang til erstatning ved at styrke ofrenes ret til at modtage en afgørelse om erstatning under straffesagen og sigte mod, at erstatningen udbetales til offeret straks efter domsafsigelsen. Selvom en del af teksten, der henviser til »inden for en rimelig frist« og »uden unødig forsinkelse«, kan skabe forskelsbehandling mellem ofre og mellem medlemsstaterne, vil direkte erstatning uden unødig forsinkelse imidlertid sikre effektiv erstatning til ofre, samtidig med at sekundær viktimisering undgås. EØSU er klar over, at muligheden for, at staten forudbetaler erstatningen og inddriver den fra gerningsmanden senere, vil få økonomiske konsekvenser***, som ikke i tilstrækkeligt omfang er blevet vurderet i forslaget***. Medlemsstaterne bør udveksle god praksis med hensyn til at udarbejde robuste erstatningsordninger under hensyntagen til de økonomiske virkninger af sådanne ordninger.

4.14. Medlemsstaterne bør træffe foranstaltninger til at sikre advokatbistand af god kvalitet og til en overkommelig pris, som kan hjælpe ofrene med at få adgang til domstolsprøvelse og med at gøre deres krav gældende.

5. **Særlige bemærkninger om gennemførelsen og overvågningen af direktivet**

5.1. EØSU har gentagne gange gjort opmærksom på problemet med manglende tydelighed og vide skønsbeføjelser for medlemsstaterne i forbindelse med revisionen af direktivet. EØSU er bekymret for, at vage formuleringer vil gøre det vanskeligt for medlemsstaterne at sikre en effektiv gennemførelse og anvendelse, og at ofre forskellige steder i EU vil opleve forskellige grader af beskyttelse af deres rettigheder.

5.2. Selv om den nuværende strategi for ofres rettigheder udløber i 2025, opfordrer EØSU Kommissionen til at vedtage strategien for den følgende periode og sikre kontinuiteten i arbejdet med platformen for ofres rettigheder som en måde til at vejlede og bistå medlemsstaterne i gennemførelsen og anvendelsen af direktivet.

5.3. EØSU opfordrer også medlemsstaterne til at vedtage nationale strategier eller programmer for ofres rettigheder og til at styrke koordineringen og samarbejdet i forbindelse med grænseoverskridende sager. EØSU opfordrer desuden medlemsstaterne til at anlægge en tværfaglig tilgang og undgå at arbejde isoleret på henholdsvis nationalt, regionalt og lokalt plan.

5.4. EØSU understreger, at det er nødvendigt at skabe rammer og koordineringsmekanismer på nationalt plan for at garantere ofres rettigheder og sikre, at leveringen af støttetjenester til ofre er effektivt garanteret overalt i medlemsstaterne. EØSU bifalder bestemmelsen om, at medlemsstaterne skal udarbejde og gennemføre specifikke protokoller for tilrettelæggelsen af tjenester og foranstaltninger i henhold til direktivet. Det vil imidlertid være afgørende, at Kommissionen overvåger effektiviteten af disse protokoller og udvikler metoder til vurdering af tjenesternes kvalitet.

5.5. Evalueringsrapporten bemærkede spørgsmålet om finansiering, selv om manglen på ressourcer er minimal sammenlignet med behovet for at beskytte ofrene, navnlig for civilsamfundsorganisationer. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at afsætte tilstrækkelige midler til gennemførelse og anvendelse af direktivet og Kommissionen til at sikre, at EU-finansieringen styrkes og anvendes til at gennemføre det.

5.6. EØSU glæder sig over forslaget om tilvejebringelse af data og statistikker. For at sikre indsamling af sammenlignelige data mener EØSU, at det er vigtigt, at Kommissionen bistår medlemsstaterne med at indsamle data, bl.a. ved at udarbejde fælles standarder, opdeling og rapporteringsformater. Det foreslås, at der gennemføres viktimologiske undersøgelser i medlemsstaterne i henhold til den aftalte fælles metode for at løfte sløret for den reelle situation med viktimisering, og at data fra undersøgelser medtages i de standardiserede rapporteringsformater. EØSU anbefaler, at Kommissionen inddrager støttetjenester for ofre og relevante civilsamfundsorganisationer i udviklingen af fælles standarder og rapporteringsformater gennem platformen for ofres rettigheder og ved at inddrage det europæiske netværk for ofres rettigheder. EØSU anbefaler desuden en bredere opdeling af data, herunder efter handicap, etnicitet og seksuel orientering, hvor disse oplysninger er til rådighed og er blevet oplyst af ofrene.

Bruxelles, den 14. december 2023.

Oliver RÖPKE

Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([14]) COM(2020) 710 final (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0710).
([15]) COM(2021) 759 final (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0759).